

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова пиймальної комісії,
професор

_____ О.В. Куклін
«8» лютого 2021 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

на навчання для здобуття
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого
бакалавра
на базі базової загальної середньої освіти за спеціальностями:

- 022 «Дизайн»
- 051 «Економіка»
- 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
- 075 «Маркетинг»
- 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
- 071 «Облік і оподаткування»
- 123 «Комп'ютерна інженерія»
- 121 «Інженерія програмного забезпечення»

РОЗГЛЯНУТО
І РЕКОМЕНДОВАНО

цикловою комісією української
мови та літератури

зав. ЦК В.. Красюк
(протокол №9 від 28.01.2021 р.)

Черкаси - 2021

Українська мова: програма вступного випробування з навчальної дисципліни для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / Розробник: Красюк В.Л. Черкаський державний бізнес-коледж. – Черкаси, 2021. – с.26

Розробник:

В. Л. Красюк, викладач вищої категорії, викладач-методист,
голова предметної комісії

*Затверджено на засіданні приймальної комісії
Черкаського державного бізнес-коледжу
(протокол № 3 від «8 лютого» 2021 р.)*

© Черкаський державний
бізнес-коледж, 2021

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Перелік тем, що виносяться на вступне випробування та вимоги до рівня підготовки з української мови	5
3. Структура екзаменаційної роботи	18
4. Критерії оцінювання завдань вступного випробування	18
5. Зразок екзаменаційної роботи	20
6. Рекомендована література	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з української мови на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра в Черкаському державному бізнес-коледжі складається з пояснювальної записки, переліку тем, що виносяться на вступні випробування, вимог до рівня підготовки, критеріїв оцінювання та списку рекомендованої літератури.

Програма окреслює обсяг знань і вмінь з української мови за програмою підготовки учнів на базі базової загальної середньої освіти і розроблена з урахуванням чинних програм з предмета для 5 – 9 класів

Зміст тестових завдань вступного випробування не виходить за межі цієї програми.

У вступному випробуванні беруть участь усі абітурієнти без винятку, зокрема переможці та призери олімпіад, а також ті особи, які мають пільги для вступу до вищих навчальних закладів, тощо.

Під час проведення вступного випробування з української мови абітурієнти повинні дотримуватись таких вимог:

- зберігати тишу;
- працювати самостійно;
- не користуватися довідниковими матеріалами та засобами оперативного зв'язку (навчальними посібниками, довідниками, електронними записними книжками, а також будь-якими іншими засобами);
- не розмовляти з іншими абітурієнтами, які екзаменуються;
- не здійснювати допомогу у виконанні завдань іншим абітурієнтам, які екзаменуються;
- не покидати меж території, яка встановлена приймальною комісією для проведення вступного випробування.

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОНЕТИКИ, ОРФОЕПІЇ, ОРФОГРАФІЇ ВЖИВАННЯ ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ. ЗМІНИ ПРИГОЛОСНИХ ПРИ СЛОВОТВОРЕННІ. СПРОЩЕННЯ В ГРУПАХ ПРИГОЛОСНИХ

Зміст навчального матеріалу:

1. Голосні та приголосні звуки. Основні випадки уподібнення приголосних звуків
2. Орфоепія. Та суфіксі Орфографія. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах
3. Спрощення в групах приголосних.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• **Знати:**

- загальні правила правопису української мови;
- правила вживання великої літери в уособлених назвах, в адміністративно-територіальних, політичних назвах, в географічних та астрономічних назвах, в історичних назвах, у складноскорочених назвах.;
- знати правила уподібнення приголосних за місцем творення;
- знати правила спрощення в групах приголосних;
- що вивчають фонетика і орфоепія, графіка і орфографія.

• **Уміти:**

- знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки на вивчені правила;
- правильно писати слова за вивченими орфограмами.

ТЕМА 2. ПРАВИЛА ВЖИВАННЯ АПОСТРОФА ТА М'ЯКОГО ЗНАКА

Зміст навчального матеріалу

1. Уживання м'якого знака.
2. Уживання апострофа.
3. М'який знак і апостроф в іншомовних словах.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- як передається м'якість приголосних на письмі;
- правила вживання на письмі м'якого знака;
- складні випадки вживання м'якого знака;
- складні випадки вживання апострофа;
- правила вживання апострофа у словах іншомовного походження;
- правила вживання м'якого знака у словах іншомовного походження.

• Уміти:

- знаходити вивчені орфограми в словах;
- обґрунтовувати вивчені орфограми за допомогою правил;
- правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки.

ТЕМА 3. ПРАВОПИС НЕНАГОЛОШЕНИХ ГОЛОСНИХ. ПРАВОПИС ПРЕФІКСІВ ТА СУФІКСІВ

Зміст навчального матеріалу:

1. Чергування е з и.
2. Правопис ненаголошених е та и.
3. Правопис і та и в основах іншомовних слів.
4. Правопис префіксів **з-**, **с-**, **пре-**, **при-**, **прі-**, **роз-**, **без-** та інші.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- ненаголошені голосні е, и, о в коренях слів;
  - ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом;
  - правила правопису префіксів;
  - основні орфограми у префіксах.
- **Уміти:**
    - визначати наголошені склади у слові;
    - вимовляти звуки відповідно до орфоепічних норм;
    - знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
    - знаходити і виправляти орфографічні помилки;
    - практично використовувати вивчені правила при написанні слів.

ТЕМА 4. ПРАВОПИС ПОДВОЄНИХ ПРИГОЛОСНИХ У СУФІКСАХ ПРИКМЕТНИКІВ, ПОХІДНИХ СЛОВАХ ТА В ЗАГАЛЬНИХ І ВЛАСНИХ НАЗВАХ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Основний зміст роботи

1. Подвоєння у суфіксах прикметників та похідних словах.
2. Подвоєння букв в іншомовних словах (загальні назви).
3. Подвоєння приголосних у словах іншомовного походження (власні назви).

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**
  - правила подвоєння приголосних у суфіксах прикметників;
  - подвоєння приголосних у словах іншомовного походження, у загальних назвах;
  - подвоєння в географічних, особових та інших власних назвах.
- **Уміти:**
  - практично використовувати вивчені правила;
  - розрізняти правопис і значення слів;
  - знати винятки, де не відбувається подвоєння у загальних назвах іншомовного походження;

- пояснити правопис -н-, і -нн- у прикметниках та похідних словах;
- наводити приклади написання;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.

ТЕМА 5. БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР

Основний зміст роботи

1. Морфеміка. Значущі частини слова (корінь, префікс, суфікс, закінчення, основа)
2. Спільнокореневі слова й форми того самого слова
3. Способи творення слів

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Знати:

- що вивчає морфеміка;
- знати найменші одиниці слова;
- способи словотвору

Уміти:

- відділяти закінчення слів від основи;
- членувати основу на значущі частини;
- розрізняти форми слова й спільнокореневі слова
- правильно вживати їх у мовленні

ТЕМА 6. МОРФОЛОГІЯ І ПРАВОПИС. ТВОРЕННЯ І ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ІМЕННИКІВ, ПРИКМЕТНИКІВ ТА СКЛАДНИХ СЛІВ ІНШОМОВНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Основний зміст роботи

1. Іменник як частина мови
2. Прикметник як частина мови
3. Творення та правопис складних іменників.
4. Творення і правопис складних прикметників.
5. Правопис складних слів іншомовного походження.

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**

- що вивчає морфологія;
- загальне значення іменника та прикметника;
- основні способи творення іменників;
- правопис складних іменників;
- основні способи творення прикметників;
- правопис складних прикметників;
- правопис складних слів іншомовного походження.

- **Уміти:**

- розпізнавати іменники та прикметники;
- правильно писати складні іменники та прикметники, знати винятки;
- знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил;
- знаходити та виправляти помилки на вивчені правила;
- обґрунтовувати написання разом, окремо, через дефіс складних прикметників та іменників;
- писати складні слова іншомовного походження.

ТЕМА 7. ТВОРЕННЯ І ПРАВОПИС СКЛАДНИХ ЧИСЛІВНИКІВ, ЗАЙМЕННИКІВ, ПРИСЛІВНИКІВ. НАПИСАННЯ ПРИСЛІВНИКІВ РАЗОМ, ОКРЕМО, ЧЕРЕЗ ДЕФІС

Основний зміст роботи

1. Числівник як частина мови.
2. Особливості правопису числівників
3. Займенник як частина мови
4. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників
5. Прислівник як частина мови
6. Написання разом, окремо, через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**

- загальне значення числівника, займенника, прислівника, їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
- правопис складних та складених числівників, займенників;
- написання разом, окремо, через дефіс прислівників.

- **Уміти:**

- розпізнавати числівники, займенники та прислівники, визначати їхні граматичні ознаки;
- правильно використовувати в мовленні;
- знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- знаходити і виправляти орфографічні помилки на вивчені правила;
- правильно писати слова разом, окремо, через дефіс.

ТЕМА 8. ДІЄСЛОВО. ФОРМИ ДІЄСЛОВА: ДІЄВІДМІНЮВАНІ, ВІДМІНЮВАНІ І НЕЗМІННІ

Основний зміст роботи:

1. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль
2. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник), незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на **-но, -то**)
3. Безособові слова
4. Дієприкметник як особлива форма дієслова.
Дієприкметниковий зворот
5. Дієприслівник як особлива форма дієслова.
Дієприслівниковий зворот

Основні вимоги до рівня підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

Знати:

- Дієслово як частину мови, його ознаки, роль і значення
- Знати форми дієслова
- Знати види дієслова, способи і час, дієвідміни

- Чергування приголосних за дієвідмінювання
- Дієприкметник та дієприслівник як особливу форму дієслова

Уміти:

- Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова
- Визначати часи й способи дієслів
- Відрізнати правильні форми дієслів від помилкових, правильно писати особові закінчення дієслів
- Розпізнавати дієприкметники та дієприслівники, визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль, відрізнати правильні форми від помилкових
- Правильно будувати речення з дієприкметниковими та дієприслівниковими зворотами, виділяти їх у реченні

ТЕМА 9. СЛУЖБОВІ ЧАСТИНИ МОВИ. ПРАВОПИС ПРИЙМЕННИКІВ, СПОЛУЧНИКІВ ТА ОДНОЗВУЧНИХ ПОЄДНАНЬ ІНШИХ ЧАСТИН МОВИ

Основний зміст роботи

1. Правопис прийменників разом, окремо, через дефіс.
2. Написання складних сполучників та однозвучних поєднань інших частин мови.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- граматичні ознаки прийменника, сполучника;
- поділ сполучників на сполучники сурядності та підрядності, їх види;
- написання прийменників разом, окремо, через дефіс;
- написання сполучників разом і окремо.

• Уміти:

- розпізнавати прийменники, правильно використовувати їх у мовленні;
- розпізнавати сполучники правильно використовувати їх у мовленні;

- знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- правильно писати прийменники та сполучники, знаходити і виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 10. НАПИСАННЯ ЧАСТОК З РІЗНИМИ ЧАСТИНАМИ МОВИ.

Основний зміст роботи

1. Частка як службова частина мови.
2. Написання часток разом, окремо, через дефіс.
3. Правопис частки **не** з різними частинами мови.
4. Правопис частки **ні** з різними частинами мови.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати

- частку як службову частину мови;
- розряди часток за значенням;
- написання часток разом, окремо, через дефіс;
- граматичні ознаки вигуку;
- вивчені правила правопису.

• Уміти:

- розпізнавати частки та вигуки;
- правильно використовувати їх у мовленні;
- знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою орфографічних правил;
- правильно писати частки та вигуки;
- знаходити та виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 10. СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ. ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ. ТИРЕ МІЖ ПІДМЕТОМ І ПРИСУДКОМ. ОДНОСКЛАДНІ РЕЧЕННЯ

Основний зміст роботи

1. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Другорядні члени речення
2. Класифікація речень

3. Розділові знаки в простому реченні.
4. Типи односкладних речень.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен:

- **Знати**

- загальні відомості про синтаксис та пунктуацію;
- будову простого двоскладного та односкладного речення;
- відомості про головні і другорядні члени речення;
- розділові знаки у простому реченні;
- вивчені пунктуаційні правила.

- **Уміти:**

- Розрізняти речення різних видів
- Визначати головні та другорядні члени речення
- Визначати структуру простого двоскладного та односкладного простого речення
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою правил;
- правильно вживати тире в неповних реченнях та між підметом і присудком;
- знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

Тема 11. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В РЕЧЕННЯХ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ. УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНІ СЛОВА ПРИ ОДНОРІДНИХ ЧЛЕНАХ РЕЧЕННЯ

Основний зміст роботи

1. Речення з однорідними членами речення.
2. Розділові знаки в реченнях з однорідними членами.
3. Однорідні й неоднорідні означення.
4. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення.
5. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами.
6. Двокрапка і тире при узагальнювальних словах у реченні з однорідними членами.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- відомості про однорідні члени речення;
- правила вживання розділових знаків при однорідних членах речення;
- відомості про узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами;
- правила вживання розділових знаків при узагальнювальних словах.

• Уміти:

- розпізнавати просте речення з однорідними членами речення
- знаходити узагальнювальні слова при однорідних членах;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою правил;
- правильно ставити розділові знаки при однорідних членах речення та узагальнювальних словах;
- знаходити та виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 12. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ В РЕЧЕННЯХ З ВІДОКРЕМЛЕНИМИ ЧЛЕНАМИ. ВСТАВНІ І ВСТАВЛЕНІ КОНСТРУКЦІЇ. ЗВЕРТАННЯ

Основний зміст роботи

1. Поняття про відокремлені означення, прикладки, додатки, обставини
2. Розділові знаки при відокремлених та уточнюючих членах речення.
3. Невідокремлені означення.
4. Розділові знаки при звертаннях, вставних словах і реченнях.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• Знати:

- відомості про відокремлені та уточнюючі члени речення;
- відомості про звертання та вставні слова;
- найчастіше вживані вставні слова і словосполучення;

- правила вживання розділових знаків при відокремлених та уточнюючих членах речення, звертаннях і вставних словах.

● **Уміти:**

- знаходити відокремлені та уточнюючі члени речення;
- знаходити звертання і вставні слова;
- правильно використовувати в мовленні і виразно читати речення з відокремленими та уточнюючими членами речення, звертаннями і вставними словами;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою правил;
- правильно вживати розділові знаки при звертаннях, вставних словах, відокремлених та уточнюючих членах речення;
- знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

ТЕМА 13. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ У СКЛАДНОСУРЯДНИХ РЕЧЕННЯХ

Основний зміст роботи

1. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові та безсполучникові.
2. Складносурядне речення. Сполучники
3. Кома у складносурядних реченнях.
4. Інші розділові знаки у складносурядних реченнях.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

● **Знати:**

- відомості про складне речення;
- види складних речень;
- засоби зв'язку між простими реченнями в складному;
- будову складносурядного речення;
- правила розстановки розділових знаків між простими реченнями в складносурядному.

● **Уміти:**

- розрізняти складні речення різних типів;

- визначати їх структуру і засоби зв'язку між простими реченнями;
- правильно ставити і пояснювати розділові знаки між простими реченнями в складносурядному;
- знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

ТЕМА 14. СКЛАДНОПІРЯДНІ РЕЧЕННЯ ТА ПУНКТОГРАМИ В НИХ

Основний зміст роботи

1. Складнопірядне речення, його будова. Головна й пірядна частини.
2. Пірядні сполучники й сполучні слова
3. Види складнопірядних речень.
4. Кома у складнопірядних реченнях.
5. Інші пунктограми у складнопірядних реченнях.

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

• **Знати:**

- відомості про складнопірядне речення;
- види пірядних речень;
- правило вживання розділових знаків між пірядним і головним реченням.

• **Уміти:**

- розпізнавати складнопірядні речення;
- визначати основні види пірядних речень
- правильно ставити і пояснювати розділові знаки між пірядним і головним реченнями;
- правильно розставляти розділові знаки в складнопірядному реченні
- знаходити та виправляти помилки на вивчені правила.

ТЕМА 15. РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ У БЕЗСПОЛУЧНИКОВИХ РЕЧЕННЯХ

Основний зміст роботи

1. Безсполучникове речення як вид складного речення.
2. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні

Основні вимоги до мовної підготовки абітурієнтів

Абітурієнт повинен

- **Знати:**

- відомості про безсполучникове складне речення;
- правила вживання розділових знаків між простими реченнями в безсполучниковому складному.

- **Уміти:**

- розпізнавати безсполучникові складні речення і визначати в них смислові відношення між простими реченнями;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою пунктуаційних правил;
- правильно ставити розділові знаки між простими реченнями в безсполучниковому складному;
- знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Для проведення вступних випробувань з української мови для абітурієнтів на базі базової загальної середньої освіти запропоновано 20 варіантів завдань.

Зміст завдань відповідає діючій програмі з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів

Кожен варіант містить тридцять два завдання завдань.

На виконання роботи відводиться 120 хвилин.

Завдання розраховані на теоретичні та практичні знання абітурієнтів. Екзаменаційна робота з української мови складається із завдань двох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1 - 16)

До кожного із завдань подано п'ять варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей А.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (17 – 20)

До кожного завдання цієї форми у двох колонках подано інформацію, позначену цифрами і буквами. Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити «логічні пари»). Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт правильно зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей А.

Оцінювання знань абітурієнтів здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Екзаменаційна робота містить 32 завдання. За кожну правильну відповідь абітурієнт отримує :

0 балів, якщо відповідь неправильна або взагалі відсутня;

3 бали - за правильну відповідь.

Якщо абітурієнт надав від 1 до 6 правильних відповідей, то завдання вважається не виконаним, а іспит не складеним.

Зараховується 7 і більше відповідей. Кількість набраних балів нараховується відповідно до кількості правильних відповідей, які наведені в таблиці

ТАБЛИЦЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ ТЕСТОВИХ БАЛІВ У РЕЙТИНГОВУ ШКАЛУ

100 – 200 БАЛІВ

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 – 200 балів	Оцінка за шкалою 1 –12 балів	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100 –200 балів	Оцінка за шкалою 1 - 12 балів
1	Не склав	1	17	150	7
2	Не склав	1	18	153	7
3	Не склав	2	19	156	7
4	Не склав	2	20	159	8
5	Не склав	3	21	162	8
6	Не склав	3	22	165	8
7	120	4	23	168	9
8	123	4	24	171	9
9	126	4	25	174	9
10	129	5	26	177	10
11	132	5	27	180	10
12	135	5	28	183	10
13	138	5	29	186	11
14	141	6	30	190	11
15	144	6	31	195	12
15	147	6	32	200	12

Зразок екзаменаційної роботи

Міністерство освіти і науки України
Черкаський державний бізнес-коледж
Циклова комісія української мови та літератури

ВАРІАНТ №1

1. У якому рядку в слові допущено орфографічну помилку?

- А Бур'ян, свято, кур'єр, буряк, міжгір'я.
- Б З'явитися, об'єм, під'їхати, з'єднаний, з'їхати.
- В Під'язати, розм'якшити, мін'юст, диг'ясла, пів'яблука.
- Г Дев'ятнадцять, торф'яний, кон'юнктура, дзвякнути, цвях.
- Д Буря, моркв'яний, м'ясо, м'язи, з'їзд.

2. У якому рядку всі слова слід писати з Б?

- А Рибал...чин, бул...йон, пис.мо, емал..., памороз...
- Б Вуз...ко, севіл...я, близ...кий, бояз...кий, тон...кий.
- В Палац..., в'юн...кий, джерел...це, кружал...це, Ковал...чук.
- Г Утр...ох, Суец..., Хар...ків, сім...сот, с.огодні.
- Д Ател...є, Дінец..., брин...чати; стан...те, тр...ома.

3. Вкажіть, у якому рядку в усіх словах відбувається подвоєння приголосних звуків.

- А Примадон...а, кан...и, Інес...а, ван...а, інтермец...о.
- Б Брут...о, Філ...іп...іни, ан...отація, гун...и, гол...андський.
- В Ім...іграція, Марок...о, комун...а, віл...а, тон...а.
- Г Гол...андія, Шил...ер, сюр...еалізм, мадон...а, нет...о.
- Д Ком...ерція, ман...а, Буд...а, барок...о, ір...еальний.

4. Виберіть рядок, у якому в словах допущена помилка.

- А Злякати, сфотографувати, здригатися, схитнути, стурбований.
- Б Злітати, зменшувати, схлипувати, зростати, створювати.
- В Зсипати, зраджувати, змашувати, створити, сказати.
- Г Схвалити, счачнути, зчепити, зворушення, зсовувати.
- Д Злидарювати, зіскочити, зшити, схрещувати, сфальшувати.

5. У якому рядку допущено помилку при написанні власних назв?

- А** Європейський валютний фонд, Женевські конвенції, Забайкалля, Закон України „Про освіту”, Закон Божий.
- Б** Заслужений економіст України, Західна півкуля, Західний Сибір, Західно-Сибірська рівнина, заступник Генерального прокурора України.
- В** Інститут підприємництва, права та реклами, Ісаакіївський собор, Ісус Христос, Канарські острови, кіностудія „Мосфільм”.
- Г** Кримінальний Кодекс України, Міжнародний Олімпійський комітет, Нова Зеландія, Невська битва, колядка.
- Д** Ренесанс, рентгенівський кабінет, Республіка Казахстан, рік Дракона, середні віки.

6. У якому рядку всі складні іменники написані відповідно до норм правопису?

- А** Пів-Європи, мотовелоспорт, музей-квартира, морозостійкість, жар-птиця.
- Б** Москва ріка, контр-адмірал, блок-система, напів-автомат, автострада.
- В** Піввідра, 125-річчя, двадцяти-тонка, мікропроцесор, наймздавання.
- Г** Горицвіт, авто-вело-трек, людино-день, фарборозпилювач, екс-король.
- Д** Прем'єр-міністр, паротеплохід, розрив-трава, купівля-продаж, чорнозем.

7. У якому рядку всі складні прикметники написано відповідно до норм правопису?

- А** Чорноволий, товстогубий, психологічно-соціальний, народно-комедійний, сорокалітній.
- Б** Проектно-монтажний, первісно общинний, зоотехнічний, англо-романський, мілкодонний.
- В** Буквеннозвуківий, капіталомісткий, греко-християнський, народно-літературний, гострокінечний.
- Г** Народнo-обрядовий, всесвітньо-історичний, соледобувний, часто вживаний, яблучно-фруктовий.

Д Мінерально-сировинний, поміщицько-дворянський, прибутково-видатковий, високо калорійний, часто-вживаний.

8. У якому рядку допущено помилки в написанні займенників?

- А Нічий, яка-небудь, дещо, кого-небудь, аби з кого.
- Б Ніхто, що-небудь, декотрі, будь-ким, абикому.
- В Ні з кого, хтозна-що, хтозна з ким, дечий, аби з чим.
- Г Деякий, кому-небудь, будь з чим, чий-небудь, абищо.
- Д Хтозна-що, аби хто, деякий, хтозна-кого, казна у чому.

9. Вкажіть, у якому рядку всі прислівники пишуться через дефіс.

- А На/дворі, по/перше, будь/що/будь, коли/не/коли, раз/у/раз.
- Б На/сміх, часто/густо, пліч/о/пліч, по/українськи, по/латині.
- В На/бік, на/радість, по/нашому, кінець/кінцем, аби/де.
- Г По/третє, по/німецьки, любо/дорого, де/не/де, коли/небудь.
- Д Десь/то, на/зустріч, без/жалю, в/волю, ні/трохи.

10. У якому рядку всі слова з часткою НЕ пишуться окремо.

- А Не/завершений будинок, не/зіграна артистом роль, вікно не/зачинене, ще не/вирішене питання.
- Б Не/закінчена вправа, не/доспівана пісня, не/зрубане ніким дерево, завдання не/виконане.
- В Не/скошена вранці трава, не/перевірене вчителем завдання, ніким не/переглянута справа, ще не/використані ресурси.
- Г Не/почищені чоботи, не/здійснені мрії, ще не/куплений будинок, не/випечений хліб.
- Д Не/зачинене вікно, не/підготовлений вчасно проект, не/розглянуте прохання, не/розв'язана учнем задача.

11. У якому рядку всі частки пишуться через дефіс?

- А Коли/сь, як/би, казна/де, аби/хто, немовби/то.
- Б Ні/хто, поки/що, скинь/но, де/коли, будь/як.
- В Сядь/бо, як/от, так/то, хтозна/коли, такі/но.
- Г Отакий/то, взяв/таки, ну/й, зроби/ж, якби/то.
- Д Чим/швидше, таки/заспівав, будь/коли, де/небудь, ані/скільки.

12. Яким способом утворені іменники прислівник, передплужник, безпам'ятство, надколінок, підфарник:

- А Префіксальним.
- Б Переходом прикметників у іменники.
- В Суфіксальним.
- Г Префіксально-суфіксальним.
- Д Складанням основ або слів.

13. У якому рядку всі іменники відносяться до IV відміни?

- А Дитя, ударник, Петро, мрія, тінь.
- Б Наталка, відповідь, берег, олівець, море.
- В Козеня, курча, гуся, ім'я, плем'я.
- Г Степан, галчєня, хлоп'я, галузь, шахтар.
- Д Степ, орел, друг, Богдан, пісня.

14. У якому реченні тире між підметом і присудком оформлено відповідно до пунктуаційних норм?

- А Пам'ятайте серцем: наша мова пісня, а в словах – любов (Л. Кисельов).
- Б Зневажить мову: зрадити себе (М. Адаменко).
- В Мати – єдине божество, яке не знає невірнучих (Е. Легуве).
- Г Серце матері це безодня, у глибині якої – завжди знайдеться прощення (О. де Бальзак).
- Д Дорога як річище, долина – немов океан... (Л. Дмитерко).

15. Структуру якого речення ускладнено вставним словом?

- А Боюсь людей, що проживуть, як гості, все життя: від них, чогось мені здається, віє цвинтарем (М. Стельмах).
- Б І здається мені в цю мить: стягом нашої перемоги стиглий колос в степу шумить (В. Соколов).
- В Відомо, що задовго до польоту Гагаріна, виступаючи на з'їзді письменників, Довженко присвятив свої роздуми космічній темі (О. Гончар).
- Г Така прекрасна була та пісня, що, здавалось, і листочки на тополі перестали шелестіти, прислухаючись до материнського співу (І. Цюпа).
- Д Ясноокі хлоп'ята, вам легко усе далось! Вам на цілому світі

здається усе ясним!

(В. Коротич)

16. У якому реченні допущено пунктуаційну помилку при виділенні звертання?

- А** Ти, поете, з давніх пір сам собою тільки втішний, бо з тобою цілий мир, мир майбутній і колишній... (Г. Чупринка)
- Б** Мамо, голубко! В співи тремтячі ти при мені виливала нудьгу (Г. Чупринка).
- В** Люблю тебе, моя вишнева Україно, красуне страдниця моя! (В. Сосюра).
- Г** Можна все на світі вибирати, сину, вибрати не можна тільки Батьківщину (В. Симоненко).
- Д** Гей, батьку мій, степе широкий! (Є. Плужник)

17 Установіть відповідність

Відокремлений член речення

Приклад

1 означення

А Сад, нахиливши срібні віти, пісні пташині пригадав.

2 прикладка

Б Окрім скрипки, не мав він відряди, не було в нього втіхи.

3 обставина

В Здавна, кажуть добрі люди, Бог цей світ звелів любити.

4 додаток

Г Весь простір степу повнився нею, піснею-жагою, піснею-протестом.

Д Безмежний степ, укритий снігом, спав.

18 Установіть відповідність (розділові знаки пропущено)

Вид підрядного речення

Приклади

1 означальне

А Я єсть народ якого правди сила ніким звойована ще не була.

2 з'ясувальне

Б Туди де образи кохані душа окрилена летить.

- 3** обставинні причини   **В** Ясени ясени бачу вас за селом край дороги.
- 4** обставинні місця   **Г** Як пахне хліб — це знає кожний з дитинства бо і «колискова» і «колос» зігріті теплом материнських рук з яких починаються витoki Людини.
Д Усі з нетерпінням чекали коли зацвітуть яблуні.

19. Установіть відповідність (розділові знаки пропущено)

Види речень

Приклади

1. складносурядне	А Троянда не розквітне її спалило сонце непривітне (В. Чумак).
2. безсполучникове	Б Якби не поезії дивнії чари убогі жили б ми понурі як хмари (І. Франко).
3. просте ускладнене	В Ніхто вже не пізнав би їх ні батьки ні матері ані дружини (О. Довженко).
4. складнопірядне	Г Надворі вже світало (О. Духнович). Д Грім все гуркоче і руда хмара лівим крилом обійма небо (М. Коцюбинський).

20. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово). На сонячному пагорбі, (1)неподалік уже (2)давним-давно запусілого старовинного маєтку, стоїть школа, (3)мурована з червоної (4)вогнетривкої цегли.

А прикметник

Б дієприкметник (форма дієслова)

В прислівник

Г прийменник

Д частка

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі: 1ч. / Олександр Авраменко, Марія Блажко. – Київ: Грамота, 2020. – 496с.
2. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник / М. Зубков. – К.: Школа, 2009.
3. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. / Г.О. Козачук. - К.: Вища шк., 2003. – С. 68-69, с. 77.
4. Мацько Л.І. Українська мова: Навч. Посібник / Л.І. Мацько, О.М. Мацько, О.М. Сидоренко. – К.: Либідь, 1998. – С. 50-52.
5. Росінська О.А. Українська мова: Довідник школяра і студента/ О.А. Росінська. – Донецьк: ТОВ ВКФ „БАО”, 2005. – С. 261-263, 244.
6. Сучасний словник – мінімум іншомовних слів: Близько 6 тис. слів / Ред. Г.Г. Германенко, О.М. Єфімов. – К.: Довіра, 1999. – 367 с.
7. Словник довідник з культури української мови / Д. Гринчишин та ін. – К.: Знання, 2004. – 367 с.
8. Тести. Українська мова. 5-12 класи / За ред. д. філол. н. проф. Гуйванюк Н.В. – К.: Академія, 2009.
9. Український правопис / АН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови. – К.: Наук. думка, 2002. – 240 с.
10. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису: Навч. посібник / За ред. В.В. Різуна. – К.: Либідь, 2004. – С. 41-45.
11. Шевчук С.В. Збірник диктантів: Навч. посіб. для учнів 10-11 кл./ С. В. Шевчук – К.: Вища шк.: А.С.К., 1999. – 223 с.
12. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – 3-тє вид. / І.П. Ющук. – К.: Освіта, 1997, - С. 46-48.
13. Ющук І.П. Українська мова/ І.П. Ющук. – К.: Либідь, 2004. – С. 114-117.